

بانک مشترک ایران و ونزوئلا
Iran - Venezuela BiNational Bank

سیاست‌های اعتباری

۱ اهداف سند

هدف اساسی از تدوین سیاست‌ها، مقررات و دستورالعمل‌های اعتباری بانک، یکپارچه‌سازی تصمیم‌گیری‌ها و عملیات اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات در تخصیص بهینه منابع مبتنی بر مدل کسب‌وکار و اهداف استراتژیک بانک می‌باشد؛ که در راستای رعایت الزامات و مقررات بالادستی، چارچوب اشتباهی ریسک بانک و همچنین با در نظر گرفتن منافع و مصالح بانک و ذینفعان اهداف زیر را دنبال می‌کند:

- تطبیق کامل با الزامات، سیاست‌ها و مقررات بانک مرکزی؛
- برآورده کردن انتظارات ذی‌نفعان و سهامداران تا حد ممکن؛
- استانداردسازی فرآیندها و رویه‌های تخصیص منابع و شاخص‌های ارزیابی اعتباری مبتنی بر توصیه و استانداردهای روز بین المللی؛
- توسعه و متنوع‌سازی محصولات اعتباری و شبکه مشتریان با رویکرد تقویت نقش واسطه‌گری بانک؛
- ارتقای رتبه عملکرد اعتباری بانک در شبکه بانکی کشور؛
- کنترل و مدیریت ریسک‌های اعتباری، نقدینگی و عملیاتی؛
- به حداقل رساندن تسهیلات و تعهدات غیرجاری.

۲ طبقه‌بندی سبد اعتباری

۱. به منظور مدیریت موثر و کارآمد ابعاد مختلف مرتبط با کسب‌وکار اعتباری بانک، در این سند سبد اعتباری بانک براساس ۶ شاخص نوع مشتری، نوع اعتبار، طبقه صنعت، نوع وثیقه، نوع ارز و موضوع اعتبار به شرح جدول ۱ طبقه‌بندی می‌شود؛ بگونه‌ای که تمامی شاخص‌ها با معیارهای پایش و سنجش عملکرد سبد اعتباری بانک با ارائه سیاست‌های منعطف و هوشمندانه مرتبط در هماهنگی کامل قرار گیرد.

جدول ۱- ابعاد مرتبط با کسب‌وکار اعتباری بانک		
ردیف	نام زیر سبد	تشریح
۱	مشتریان	• حقیقی • حقوقی

	• انواع تسهیلات شامل؛ فروش اقساطی، جعاله، اجاره به شرط تملیک، خرید دین، سلف، مضاربه، مشارکت مدنی، مباحه، استصناع، قرض‌الحسنه که به صورت ریالی و ارزی ارائه می‌گردد؛ • انواع ضمانت‌نامه‌ها؛ ضمانت‌نامه تعهد پرداخت، حسن انجام کار، استرداد کسور وجه‌الضمان، شرکت در مناقصه و مزایده، گمرکی که به صورت ریالی و ارزی انجام می‌شود و در دودسته داخلی و خارجی قرار می‌گیرد؛ • انواع اعتبارات اسنادی شامل؛ اعتبار اسنادی داخلی و خارجی و به صورت وارداتی و صادراتی عرضه و در قالب ارز و ریال ارائه می‌گردد.	۲ نوع اعتبار
	شامل اولین زیر بخش فعالیت‌های اصلی اقتصادی منطبق بر ساختار تفصیلی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC).	۳ بخش‌های اقتصادی
	به سه گروه وثایق؛ نوع اول، دوم و سوم، به شرح زیر تقسیم می‌شود: • وثایق نوع اول: شامل مسکوکات، ضمانت‌نامه بانکی از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری مجاز، سپرده نقدی و انواع اوراق بهادار می‌باشد؛ • وثایق نوع دوم: شامل انواع اموال منقول یا غیرمنقول می‌باشد؛ • وثایق نوع سوم: شامل سفته، برات، ضمانت‌نامه غیربانکی صادره توسط مؤسسات معتبر، بیمه‌نامه‌های اعتباری (ریالی/ارزی) صادره توسط صندوق‌ها و شرکت‌های بیمه‌گر و سایر وثایق به‌غیر از نوع اول و دوم می‌باشد.	۴ وثایق
	• ریال ج.ا.ا؛ • ارز خارجی: شامل ارزهای یورو، یوآن و حسب مورد سایر ارزهای جهان روا می‌باشد.	۵ ارز
	• حقوقی: تأمین سرمایه در گردش، خرید و توسعه دارایی‌های سرمایه‌ای و تجهیزات، طرح‌ها و پروژه‌های ایجاد کسب‌وکار و اشتغال؛ • حقیقی: خرید مسکن، تعمیر و نوسازی مسکن، ودیعه مسکن، خرید خودرو، خرید کالای مصرفی، ازدواج، اشتغال و احتیاجات ضروری.	۶ موضوع اعتبار

۲. سیاست تمرکز سبد تسهیلات براساس "نوع مشتری" به شرح ذیل می‌باشد:

أ) مشتریان حقیقی: حداقل ۵ و حداکثر ۳۰ درصد کل تسهیلات هر سال مبتنی بر بودجه مصوب سالیانه و منابع مازاد بودجه آن سال؛

ب) مشتریان حقوقی: حداکثر ۹۵ درصد کل تسهیلات هر سال مبتنی بر بودجه مصوب سالیانه و منابع مازاد بودجه آن سال.

۳. سیاست تمرکز سبد تعهدات براساس "نوع مشتری" به شرح ذیل می‌باشد:

۱. مشتریان حقیقی حداکثر تا ۱۰ درصد کل تعهدات هر سال مبتنی بر بودجه مصوب سالیانه و منابع مازاد بودجه آن سال؛
۲. مشتریان حقوقی تا ۱۰۰ درصد کل تعهدات هر سال مبتنی بر بودجه مصوب سالیانه و منابع مازاد بودجه آن سال.
۳. سیاست تمرکز سبد اعتباری بانک برای مشتریان حقیقی، اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات در چارچوب طرح‌ها و قراردادهای مصوب هیأت مدیره بانک می‌باشد.
۴. سیاست تمرکز سبد تسهیلات بر اساس "نوع اعتبار"، برای تمامی مشتریان اعم از حقیقی و حقوقی شامل تمامی عقود مندرج در جدول شماره ۱ می‌باشد.
۵. سیاست تمرکز سبد اعتباری بانک بر اساس "نوع ارز" به شرح ذیل می‌باشد:
- أ) عدم تبدیل منابع ارزی (منابع داخلی بانک) به ریال؛
- ب) تقویت منابع ریالی بر اساس سیاست‌های تجهیز منابع ریالی؛
- ج) تقویت منابع ریالی با استفاده از طراحی مدل‌های ارائه خدمات اعم از تسهیلات و تعهدات مبتنی بر طرح‌های گردش حساب، سپرده پذیری و اعتبارات گروهی و سازمانی؛
- د) تخصیص منابع ارزی متناسب با شرایط اقتصادی کشور و نیاز مشتریان بانک از محل منابع داخلی بانک و خارجی در چارچوب مجموعه مقررات ارزی بانک مرکزی و سیاست‌های ابلاغی آن بانک.
۶. سیاست‌های تمرکز سبد اعتباری بانک بر اساس "بخش‌های اقتصادی" و "وثایق" به ترتیب در بخش ۳ و ۸ به‌طور کامل تشریح شده است.
۷. طبق سیاست‌های تمرکز سبد اعتباری بانک بر اساس "موضوع اعتبار"، اولویت بانک برای مشتریان حقوقی تأمین سرمایه در گردش، خرید و توسعه دارایی‌های سرمایه‌ای می‌باشد و موضوع طرح‌ها و پروژه‌های ایجاد در اولویت اعتباری بانک نمی‌باشد. اعطای تسهیلات و پذیرش تعهدات بر اساس "موضوع اعتبار" برای اشخاص حقیقی با توجه به نظر و حدود اختیارات رکن اعتباری مربوطه بلامانع می‌باشد.
۸. تبصره: تخصیص اعتبار با موضوع طرح‌ها و پروژه‌های ایجاد در موارد خاص با نظر هیأت مدیره امکان‌پذیر است و یا در چارچوب مشخص به رکن اعتباری پایین‌تر تفویض می‌شود.

۳ تمرکز بخش‌های اقتصادی

۱. بر مبنای پیش‌بینی‌های اقتصاد ایران از زمان تهیه این سند صنایع مختلف برحسب بهترین عملکرد در چرخه‌های اقتصادی مختلف در جدول ۲ اولویت‌بندی شده‌اند. بر این اساس تمامی ارکان اعتباری بانک با در نظر گرفتن تطابق طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC) با طبقه‌بندی صنایع بورسی (شرکت مدیریت فناوری بورس اوراق بهادار تهران) موظف می‌باشند:

سند سیاست‌های اعتباری بانک مشترک ایران و ونزوئلا

- ا) تسهیلات با سررسید کمتر از یک سال را به صنایعی تخصیص دهند که عملکرد بهتری در شرایط رکود اقتصادی از خود نشان داده یا نسبت به چرخه‌های اقتصادی خنثی می‌باشد.
- ب) تسهیلات میان‌مدت یا بلندمدت بانک باید در اختیار صنایعی قرار گیرد که عملکرد آن‌ها نسبت به چرخه اقتصادی کشور خنثی می‌باشد و فارغ از شرایط رونق و رکود اقتصادی قادر به ایجاد جریان نقد نسبتاً باثبات می‌باشند. در صورت وصول درخواست استفاده از این تسهیلات، رکن اعتباری مربوطه باید به صورت موردی نسبت به بررسی و اعطای تسهیلات و مشارکت در این‌گونه طرح‌ها در چارچوب مقررات و ضوابط داخلی بانک اقدام نماید.
- ج) به دلیل محدودیت منابع بانک، افزایش سرعت گردش منابع و با در نظر گرفتن شرایط اقتصادی کشور بخش عمده‌ی منابع بانک در زمینه اعطای تسهیلات کوتاه‌مدت باید مصرف شود.

جدول ۲ - رتبه‌بندی صنایع براساس عملکرد در چرخه‌های اقتصادی

عملکرد بهتر در دوران رونق		عملکرد بهتر در دوران رکود		خنثی نسبت به چرخه اقتصادی	
ردیف	نام صنعت	ردیف	نام صنعت	ردیف	نام صنعت
۱	فعالیت مهندسی	۱	دارو	۱	مخابرات
۲	کانی‌های فلزی	۲	شیرینیجات و شکر	۲	مواد شیمیایی و پتروشیمی
۳	نرم‌افزار و خدمات	۳	سایر محصولات غذایی و کشاورزی	۳	فراورده‌های نفتی
۴	خرده‌فروشی	۴	تولید برق	۴	تولید کود و ترکیبات نیتروژن
۵	ماشین‌آلات	۵	محصولات لبنی	۵	آهن و فولاد
۶	ماشین‌آلات الکتریکی			۶	تولید فلزات گران‌بهای غیر آهن
				۷	محصولات پاک‌کننده
				۸	لاستیک و پلاستیک

۲. جهت جلوگیری از افزایش ریسک تمرکز پرتفوی اعتباری بانک، وزن هیچ‌یک از صنایع موجود در سبد اعتباری نباید بیشتر از ۳۰ درصد باشد.
۳. امکان حضور هم‌زمان بیش از سه صنعت با وزن بیشتر از ۲۰ درصد در پرتفوی اعتباری وجود نداشته باشد.
۴. نظر به الزام شفافیت صورت‌های مالی در بازار سرمایه؛ در هر بخش اقتصادی اولویت بازاریابی و پرداخت تسهیلات به شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران می‌باشد.
۵. پرداخت تسهیلات خرد و حمایت مالی از بخش‌های مصرفی نهایی، تولیدی و کشاورزی با مقیاس کوچک و متوسط از راهبردهای تخصیص منابع بانک می‌باشد.
۶. معیارهای ذیل در مرحله بازاریابی باید در خصوص انتخاب شرکت‌های هر یک از صنایع برای تخصیص منابع و پذیرش تعهدات استفاده شود:

ا) رتبه اعتباری شرکت از متوسط رتبه اعتباری صنعت بالاتر باشد؛

- ب) عملیات شرکت طی سال اخیر منجر به ایجاد زیان عملیاتی نشده باشد؛
 ج) زیان انباشته نداشته باشد؛
 د) نسبت مالکانه (حقوق صاحبان سهام به کل دارایی) شرکت باید حداقل ۱۵ درصد باشد؛
 ه) ظرفیت بدهی شرکت مثبت باشد.
۷. اعطای تسهیلات به شرکت‌های خارج از صنایع مذکور تنها با رعایت شرایط ذیل و اخذ مجوز از هیأت مدیره امکان‌پذیر خواهد بود:

- أ) رتبه اعتباری بلندمدت شرکت نباید کمتر از BBB باشد؛
 ب) عملیات متقاضی طی دو سال اخیر منجر به ایجاد زیان عملیاتی نشده باشد؛
 ج) زیان انباشته نداشته باشد؛
 د) نسبت مالکانه (حقوق صاحبان سهام به کل دارایی) شرکت باید حداقل ۲۵ درصد باشد؛
 ه) نسبت بدهی خالص شرکت نباید بیشتر از ۶۰ درصد باشد.

$$\frac{\text{سرمایه گذاری ها سریع المعامله} + \text{موجودی بانک} + \text{موجودی صندوق}}{\text{کل بدهی}}$$

کل دارایی ها

۴ ارکان اعتباری

۱. تصمیم‌گیری در رابطه با تخصیص اعتبار اعم از تسهیلات و تعهدات، توسط ارکان اعتباری بانک صورت می‌پذیرد؛ که بر این اساس سه رکن اعتباری در جدول ۴ تعریف شده است. حدود اختیارات و وظایف هر یک از ارکان اعتباری بانک مطابق با "دستورالعمل حدود اختیارات ارکان بانک مشترک ایران و ونزوئلا" می‌باشد.

جدول ۴ - ترکیب ارکان اعتباری بانک			
ردیف	نام رکن	اعضا اصلی	رئیس رکن
۱	هیأت مدیره	اعضای هیأت مدیره بانک	رئیس هیأت مدیره
۲	کمیته اعتباری بانک	مدیرعامل، مدیر اعتبارات، مدیر بین‌الملل، مدیر مالی، رئیس شعبه مرکزی	مدیرعامل
۳	شعبه	رئیس شعبه، معاون شعبه، رئیس دایره اعتبارات شعبه، رئیس دایره عملیات ارزی شعبه، مدیر اعتبارات	مدیر اعتبارات

۲. واحدهای اجرایی ارکان اعتباری ملزم به تهیه گزارش اعتباری مطابق ضوابط مندرج در "دستورالعمل تهیه گزارش اعتباری" و ارائه به رکن اعتباری مربوطه جهت تصمیم‌گیری می‌باشند. بر همین اساس واحد اجرایی رکن اعتباری شعبه، شعبه مرکزی و واحد اجرایی کمیته اعتباری و هیأت مدیره، اداره کل اعتبارات می‌باشد.

۵ الزام تطبیق مقررات ناظر

۱. صدور هر مصوبه اعتباری منوط به رعایت تمامی الزامات بانک مرکزی ج.ا.ا. است. این الزامات شامل الزامات اعطای تسهیلات و تعهدات، ممنوعیت اعطای تسهیلات و تعهدات، اشخاص مرتبط، تسهیلات و تعهدات کلان، تسویه زودتر از موعد، وجه التزام تأخیر تأدیه دین، وصول مطالبات غیرجاری، امهال، حد اعتباری، تسهیلات تکلیفی، وثایق و سایر الزامات می‌باشد.

۶ رتبه‌بندی و ارزیابی اعتباری

۱. لازم است تا زمان راه‌اندازی سیستم رتبه‌بندی اعتباری داخلی و راه‌اندازی سامانه مدیریت الکترونیک اعتبارات، رتبه اعتباری متقاضی تسهیلات و تعهدات در استمرار رویه قبل، از شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری استعمال گردد.
۲. انتخاب شرکت رتبه‌بندی اعتباری با پیشنهاد اداره مدیریت ریسک و تأیید هیأت مدیره بانک می‌باشد.
۳. تمامی رتبه‌های اعتباری استعلامی از موسسات بیرونی باید براساس شاخص الفبایی مندرج در سند چارچوب مدیریت ریسک یکپارچه بانک مشترک ایران و ونزوئلا مصوب هیأت مدیره معادل‌سازی شود.
۴. رتبه اعتباری متقاضی می‌تواند برحسب میزان ارزش وثایق و تضامین پس از اعمال ضرایب توثیق بهبود یابد. فرآیند بهبود رتبه اعتباری براساس جدول ۵ و مبتنی بر میزان پوشش وثایق از اصل و فرع تسهیلات درخواستی می‌باشد.

$$\text{ارزش وثایق و تضامین پس از اعمال ضرایب توثیق} = \frac{\text{پوشش وثایق از اصل و فرع تسهیلات درخواستی}}{\text{اصل و فرع تسهیلات درخواستی}}$$

جدول ۵ - بهبود رتبه اعتباری برحسب میزان پوشش وثایق	
تغییر رتبه	میزان پوشش وثیقه از اصل و فرع تسهیلات (درصد)
+۳	۱۹۰ به بالا
+۲	۱۷۰-۱۹۰
+۱	۱۴۰-۱۷۰
۰	۱۰۰-۱۴۰

۵. حداقل رتبه اعتباری قابل قبول برای اشخاص حقوقی پس از بهبود رتبه اعتباری برای تسهیلات و تعهدات با سررسید یک سال و کمتر -BBB، برای تسهیلات و تعهدات با سررسید بیشتر از یک تا دو سال BBB و برای تسهیلات با سررسید بیش از دو سال BBB+ می‌باشد.
- تبصره ۱- در مورد متقاضیان تسهیلات که پس از بهبود رتبه اعتباری دارای رتبه اعتباری کمتر از موارد مندرج در بند ۵ این بخش می‌باشد، پذیرش درخواست متقاضی منوط به اخذ مجوز از هیأت مدیره می‌باشد.
۶. در صورتیکه متقاضی تسهیلات و تعهدات پس از صدور مصوبه رکن اعتباری مربوطه تقاضای تغییر نوع وثایق ذکر شده در مصوبه را داشته باشد، واحد اجرایی رکن اعتباری مربوطه موظف است گزارش اعتباری و رتبه اعتباری مربوطه را براساس وثایق جدید تعدیل نموده و جهت تصمیم‌گیری به رکن اعتباری مربوطه ارائه نماید.
۷. جهت اعطای تسهیلات موردی و تعهدات به متقاضی که دارای تسهیلات یا تعهدات جاری در بانک می‌باشد، واحد اجرایی رکن اعتباری مربوطه باید فرآیند ارزیابی اعتباری متقاضی را در چارچوب مفاد این سند مجدداً با لحاظ نمودن مطالبات جاری وی نسبت به بانک، انجام دهد.
۸. حداقل رتبه اعتباری قابل قبول برای سبد اعتباری بانک BBB می‌باشد. در همین راستا، اداره مدیریت ریسک موظف است راهنمایی‌های لازم را جهت محاسبه رتبه اعتباری سبد اعتباری بانک در اختیار واحدهای اجرایی ارکان اعتباری بانک قرار دهد. تبصره: در صورت کاهش رتبه اعتباری سبد تسهیلات و تعهدات بانک به پایین‌تر از حداقل قابل قبول مندرج در این بند، اداره کل اعتبارات بانک موظف می‌باشد اقدامات مقتضی را در چارچوب مدیریت ریسک یکپارچه بانک جهت بهبود رتبه سبد اعتباری به سطح قابل قبول انجام دهد.
۹. متقاضیان تسهیلات و تعهدات با سررسید یک سال و کمتر علاوه بر حداقل رتبه اعتباری باید حائز شرایط ذیل باشند:
- أ) جریان نقد آزاد (FCF) شرکت متقاضی طی دو سال اخیر منفی نباشد؛
  - ب) عملیات متقاضی طی سال اخیر منجر به ایجاد زیان عملیاتی نشده باشد؛
  - ج) زیان انباشته نداشته باشد؛
  - د) نسبت مالکانه (حقوق صاحبان سهام به کل دارایی) شرکت باید حداقل ۲۵ درصد باشد؛
  - ه) ارزش وثایق و تضامین پیشنهادی پس از اعمال ضرایب توثیق حداقل برابر ۱۰۰ درصد اصل و فرع تسهیلات و تعهدات درخواست شده باشد؛
  - و) ظرفیت بدهی استفاده نشده متقاضی تسهیلات و تعهدات با سررسید یک سال و کمتر باید حداقل معادل ۱۳۰ درصد اصل و فرع تسهیلات و تعهدات باشد؛
  - ز) زیان مورد انتظار متقاضی تسهیلات و تعهدات با سررسید یک سال و کمتر نباید بیشتر از ۳ درصد اصل و فرع تسهیلات و تعهدات باشد.
۱۰. متقاضیان تسهیلات و تعهدات تا سررسید بیشتر از یک سال و کمتر از دو سال علاوه بر حداقل رتبه اعتباری باید حائز شرایط ذیل نیز باشند:

- جریان نقد آزاد (FCF) شرکت طی سه سال اخیر منفی نباشد؛
  - عملیات متقاضی طی دو سال اخیر منجر به ایجاد زیان عملیاتی نشده باشد؛
  - زیان انباشته نداشته باشد؛
  - نسبت مالکانه (حقوق صاحبان سهام به کل دارایی) شرکت باید حداقل ۳۰ درصد باشد؛
  - ارزش وثایق و تضامین پیشنهادی پس از اعمال ضرایب توثیق حداقل برابر ۱۱۰ درصد اصل و فرع تسهیلات و تعهدات درخواست شده باشد؛
  - ظرفیت بدهی استفاده‌نشده متقاضی تسهیلات و تعهدات با سررسید بیشتر از یک تا دو سال باید حداقل معادل ۱۵۰ درصد اصل و فرع تسهیلات و تعهدات باشد؛
  - زیان مورد انتظار متقاضی تسهیلات و تعهدات با سررسید بیشتر از یکتا دو سال نباید بیشتر از ۲ درصد اصل و فرع تسهیلات و تعهدات باشد.
۱۱. متقاضیان تسهیلات و تعهدات با سررسید بیش از دو سال علاوه بر حداقل رتبه اعتباری باید حائز شرایط ذیل نیز باشند:
- جریان نقد آزاد (FCF) شرکت طی سه سال اخیر منفی نباشد؛
  - ا) عملیات متقاضی طی چهار سال اخیر منجر به ایجاد زیان عملیاتی نشده باشد؛
  - ب) زیان انباشته نداشته باشد؛
  - ج) ارزش وثایق و تضامین پیشنهادی پس از اعمال ضرایب توثیق حداقل برابر ۱۲۰ درصد اصل و فرع تسهیلات و تعهدات درخواست شده باشد.
  - د) حتی‌الامکان نوع وثایق و تضامین به‌گونه‌ای باشند که ارزش آن‌ها در طول مدت‌زمان قرارداد دچار نوسانات زیادی نشوند.
  - ه) ظرفیت بدهی استفاده‌نشده متقاضی تسهیلات و تعهدات با سررسید بیش از دو سال باید حداقل معادل ۱۸۰ درصد اصل و فرع تسهیلات و تعهدات باشد.
  - و) زیان مورد انتظار متقاضی تسهیلات و تعهدات با سررسید بیش از دو سال نباید بیشتر از ۱۰۵ درصد اصل و فرع تسهیلات و تعهدات باشد.
۱۲. ظرفیت بدهی (غیرتجمعی) مشتری در طول عمر عقود مبادله‌ای باید بیشتر از مبلغ هر قسط باشد.
۱۳. برای مشتریانی که ظرفیت بدهی استفاده‌نشده آن‌ها با توجه به سررسید تسهیلات و تعهدات درخواستی از حداقل‌های تعیین‌شده حداکثر ۲۰ درصد کمتر باشد، با تصویب هیأت مدیره و عنداللزوم اخذ تعهد از مشتری مبنی بر عدم قبول بدهی جدید تا سررسید قرارداد از سایر اعتباردهندگان و رعایت سایر شرایط، اعطای تسهیلات و تعهدات بلامانع می‌باشد.
۱۴. حداکثر زیان مورد انتظار قابل‌قبول برای سبد تسهیلات و تعهدات بانک ۲ درصد اکسپوژر سبد اعتباری می‌باشد.
۱۵. واحد اجرایی رکن اعتباری مربوطه باید حتی‌المقدور از پذیرش و یا ارائه درخواست متقاضی به رکن اعتباری مربوطه که اعطای تسهیلات یا تعهدات به وی منجر به افزایش زیان مورد انتظار سبد تسهیلات و تعهدات بانک به بالاتر از حداکثر قابل‌قبول مندرج در بندهای ۹، ۱۰ و ۱۱ می‌گردد، خودداری نمایند.

۱۶. در صورت افزایش زیان مورد انتظار سبد تسهیلات و تعهدات بانک به بالاتر از حداقل قابل قبول مندرج در بندهای ۹، ۱۰ و ۱۱ اداره کل اعتبارات موظف می‌باشند، اقدامات مقتضی را در چارچوب مدیریت ریسک یکپارچه بانک جهت کاهش زیان مورد انتظار سبد تسهیلات و تعهدات بانک به سطح قابل قبول انجام دهد.

۱۷. ارکان اعتباری در صورتی می‌توانند نسبت به تخصیص حد اعتباری اقدام نمایند که متقاضی حائز شرایط ذیل باشد:

أ) سابقه فعالیت متقاضی با بانک حداقل یک سال باشد.

ب) معدل گردش حساب مشتری^۱ طی شش ماه اخیر به تشخیص رکن اعتباری مربوطه، از حد قابل قبولی برخوردار باشد.

ج) رتبه اعتباری متقاضی با و بدون فرض تخصیص کل حد اعتباری درخواست شده نباید کمتر از حدود مندرج در بند ۵ همین بخش شود.

د) ظرفیت بدهی مشتری باید مشمول حدود مطرح شده در بندهای ۹، ۱۰ و ۱۱ همین بخش باشد.

ه) در انعقاد هر قرارداد تسهیلاتی ذیل یک مصوبه حد اعتباری به تشخیص رئیس اداره کل اعتبارات رتبه اعتباری مشتری مجدداً ارزیابی می‌شود. چنانچه رتبه اعتباری مشتری تنزل پیدا کند، باید از تخصیص مابقی حد اعتباری خودداری گردد و مصوبه حد اعتباری مشتری پس از بررسی کمیته اعتباری، توسط هیأت مدیره بازبینی شده تا در صورت لزوم نسبت به ارتقاء کیفیت وثایق و یا امتناع از تخصیص اعتبار باقیمانده تا سقف حد اعتباری تصمیم‌گیری شود. این موضوع باید توسط رکن اعتباری مربوطه در مصوبه اعتباری مشتری قید شود.

۱۸. پذیرش تسهیلات و تعهدات درخواستی با توثیق سپرده نقدی معادل ۱۰۰ درصد اصل و فرع تسهیلات یا تعهد ایجاد شده، بدون در نظر گرفتن شرایط مندرج در بندهای ۵، ۹، ۱۰ و ۱۱ بلامانع می‌باشد. این مورد، مانع از انجام سایر رویه‌های اعتباری اعم از گزارش کارشناسی و سایر موارد مرتبط با اهلیت سنجی، احراز اصالت مشتری و قوانین و مقررات مبارزه با پول‌شویی و تامین مالی تروریسم نخواهد شد.

۷ نرخ‌گذاری تسهیلات و تعهدات

۱. تمامی نرخ‌های تسهیلات و تعهدات، حداکثر برابر با آخرین نرخ ابلاغی از جانب شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی در هر سال می‌باشد؛ که آخرین نرخ ابلاغی به شرح جدول ۶ است:

جدول ۶ - نرخ ابلاغی انواع تسهیلات و تعهدات	
نرخ سود یا کارمزد	نوع تسهیلات و تعهدات
۱۸٪	تسهیلات مبادله‌ای
۱۸٪	تسهیلات مشارکتی

^۱ برحسب مانده‌گیری ماهانه

تسهیلات قرض الحسنه	۴٪
اعتبارات اسنادی ریالی	براساس آخرین بخشنامه داخلی جدول تعرفه کارمزدهای خدمات ریالی و ارزی بانک
اعتبارات اسنادی ارزی	
ضمانت‌نامه ریالی	
ضمانت‌نامه ارزی	

۸ مدیریت وثایق

۱. به استناد مفاد ماده ۶ آیین‌نامه فصل سوم "قانون عملیات بانکی بدون ربا"، اعطای تسهیلات به تشخیص رکن اعتباری مربوطه، منوط به اخذ تأمین کافی برای حفظ منافع بانک و حسن اجرای قراردادهای اعتباری بانک است. بر این اساس، بانک باید در فرآیند تخصیص منابع نسبت به اخذ وثایق و تضامین معتبر، بلامعارض، سهل‌البیع و با درجه نقدشوندگی بالا برای حصول اطمینان از بازگشت منابع اعطایی، صیانت از حقوق سپرده‌گذاران و سایر ذی‌نفعان اقدام کند.
۲. بانک می‌تواند در قبال اخذ وثایق ذیل نسبت به اعطای تسهیلات و تعهدات اقدام نماید.
  - أ) **وثایق نوع اول:** شامل مسکوکات، ضمانت‌نامه بانکی از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری مجاز، سپرده نقدی و انواع اوراق بهادار می‌باشد.
  - ب) **وثایق نوع دوم:** شامل انواع اموال منقول یا غیرمنقول می‌باشد.
  - ج) **وثایق نوع سوم:** شامل سفته، برات، ضمانت‌نامه غیر بانکی صادره توسط مؤسسات معتبر، بیمه‌نامه‌های اعتباری (ریالی/ارزی) صادره توسط صندوق‌ها و شرکت‌های بیمه‌گر و سایر وثایق به‌غیر از نوع اول و دوم می‌باشد.
۳. ارکان اعتباری بانک در حدود اختیارات باید مفاد مندرج در "دستورالعمل مدیریت وثایق بانک مشترک ایران و ونزوئلا" را رعایت نمایند.
۴. اولویت ارکان اعتباری بانک در اعطای مصوبات اعتباری باید اخذ وثایق با درجه نقدشوندگی بالاتر باشد.
۵. با توجه به نقدشوندگی پایین وثایق ملکی (زمین) از قبیل اراضی شهری، مزروعی، باغ‌ها و قلمستان، این نوع وثایق در اولویت سیاست‌های اعتباری بانک نمی‌باشد.
۶. با توجه به پیچیدگی وصول مطالبات برخی از انواع وثایق، پذیرش املاک تجاری و ملک کارخانه‌ها به‌عنوان وثیقه، تنها با نظر هیأت مدیره امکان‌پذیر می‌باشد.
۷. دریافت وثایق از نوع اموال منقول نظیر ماشین‌آلات و تجهیزات و کالا در اولویت سیاست‌های اعتباری بانک نمی‌باشد و در موارد خاص، صرفاً با مجوز هیأت مدیره بانک امکان‌پذیر است.
۸. در خصوص تسهیلات با موضوع ایجاد طرح و یا طرح توسعه، توثیق محل اجرای طرح به‌عنوان وثیقه تنها با نظر هیأت مدیره امکان‌پذیر می‌باشد.

بانک مشترک ایران و ونزوئلا
Iran - Venezuela BiNational Bank